

اختیار با شما نیست

۲۶ خرداد ۱۳۹۵ ساعت ۱۹:۴۲

روز چهارم شوال سال ۱۳۳۴ یعنی ده ماه بعد از حمله سراسری به ایران، دولت‌های روس و انگلیس اولتیماتومی به دولت ایران تقدیم کردند و طبق آن خواستند امور نظامی و مالی ایران زیر نظر آنها اداره شود؛ این یادداشت تسلیم محمدولی خان سپهسالار تنکابنی رئیس‌الوزرای ایران شد. طبق این یادداشت به دولت ایران تذکر داده شده بود قشونی در جنوب کشور به فرماندهی انگلیسی‌ها به تعداد یازده هزار تن تشکیل دهد، عده فوج ایرانی در شمال کشور هم باید به همان میزان می‌شد.

جوان و تاریخ- کشکول

روز چهارم شوال سال ۱۳۳۴ یعنی ده ماه بعد از حمله سراسری به ایران، دولت‌های روس و انگلیس اولتیماتومی به دولت ایران تقدیم کردند و طبق آن خواستند امور نظامی و مالی ایران زیر نظر آنها اداره شود؛ این یادداشت تسلیم محمدولی خان سپهسالار تنکابنی رئیس‌الوزرای ایران شد. طبق این یادداشت به دولت ایران تذکر داده شده بود قشونی در جنوب کشور به فرماندهی انگلیسی‌ها به تعداد یازده هزار تن تشکیل دهد، عده فوج ایرانی در شمال کشور هم باید به همان میزان می‌شد. هر دو دولت به ایران تکلیف کرده بودند عده کافی از صاحب‌منصبان جنگی و اطبای نظامی و غیرنظامی وارد کشور کند و تعلیم این دو نیروی نظامی هم با آنان باشد. از نظر مالی به هیأتی مختلط که از یازده رجب ۱۳۳۴ تا اندازه‌ای مشغول نظارت بر مالیه ایران بود، اختیارات کامل داده می‌شد و بر قدرت آن افزوده می‌گردید. در انتخاب این هیأت مختلط باید نظرات دو سفارت در نظر گرفته می‌شد، هیأت مختلط در تمام مالیه ایران چه از نظر عایدات و چه مصارف و چه تصویب آنها حاکم مطلق به شمار می‌رفت. هیأت مذکور متشکل از اعضای ایرانی، روسی، انگلیسی و بلژیکی بود که عملاً زمام امور مالیه را به دست گرفت. روز ۱۸ ربیع‌الثانی سال ۱۳۳۵ به سپهسالار اتمام حجت شد ظرف چهل و هشت ساعت مصوبه مذکور را به اجرا گذارد. صدراعظم وقت بلافاصله بدون مشاوره با اعضای هیأت دولت و شاه، موافقت خود را با این فرمول اعلام داشت، این موضوع باعث ناراحتی و تکدر خاطر احمدشاه گردید. اندکی پیش از این، روز نوزدهم ماه صفر ۱۳۳۵، روزنامه عصر جدید فوق‌العاده خود را منتشر ساخت، در این شماره که به نقل از خبرگزاری رویتر مورخه دوازدهم دسامبر ۱۹۱۶ چاپ شده بود؛ عصر جدید خبر می‌داد مجلس آلمان و سه دولت متحد آن به متفقین اطلاع داده‌اند برای مذاکره صلح حاضرند و البته اگر متفقین این پیشنهاد را قبول نکنند، دولت آلمان به جنگ تا سرحد امکان ادامه خواهد داد. همین روزنامه عصر جدید در فوق‌العاده دو روز بعد خود خبر داد متفقین این پیشنهاد را رد کرده‌اند، آنها گفتند آلمان مشغول نبرنگ بازی است و این خبر هم دامی است برای اینکه بین دولت‌های متفق اختلاف اندازد. گفته می‌شد آلمان عمر فتوحات خود را سرآمده می‌داند، اما به شکست خود اذعان نکرده است به همین تا زمانی که این کشور خود را فاتح

به شمار می‌آورد، هیچ‌گونه مذاکره‌ای قابل تصوّر نیست. معلوم بود انگلیسی‌ها هنوز به اهداف اصلی جنگی خود نرسیده بودند، آنان باید از تقسیم جهان به واسطه جنگ، منافع بزرگ‌تری به دست می‌آوردند، به همین دلیل نگذاشتند جنگ خاتمه یابد. درست در همین شرایط بود که نیروهای عثمانی وارد همدان شدند، این حوادث دست به دست هم داد و باعث سرنگونی دولت سپهسالار شد، بلافاصله بعد از وی حسن وثوق به ریاست‌وزرایی انتخاب گردید. هنوز دولت به درستی استقرار نیافته بود که سفارت انگلیس نامه‌ای نوشت و به استناد موافقت سپهسالار اعظم، سرپرسی سایکس را به ریاست قوایی که برای حفظ نظم و امنیت جنوب تشکیل داده بودند، معین نمود و از دولت ایران خواست به مأمورین محلی ولایات جنوبی دستور دهد با این نیرو همکاری کنند. آنها رسماً به دولت ایران ابلاغ کردند که اختیار با شما نیست.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۱۹۸۹۸/نیست-اختیار>